СМЕТНА ПАЛАТА
на Република България

30.10.2024

СМЕТНА ПАЛАТА
Изх.№ 07-02-1967/1 29.10 20 27 г.

Общ. ТРЪН,обл.ПЕРНИК
Вх.№ ПО2-288
30.10.2024 г.

ДО
Г-ЖА ЦВЕТИСЛАВА ЦВЕТКОВА
КМЕТ НА
ОБЩИНА ТРЪН

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЦВЕТКОВА,

На основание чл. 54, ал. 15 от Закона за Сметната палата, приложено Ви изпращаме окончателен Одитен доклад № 0400310524, съдържащ немодифицирано мнение относно консолидирания годишен финансов отчет на община Трън за 2023 г., и приложеният към него одитиран годишен финансов отчет.

Приложение: съгласно текста.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Грънчарова-Кожарева)
(съгл. Заповед № 154/08.04.2024 г.)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2 СМЕТНА ПАЛАТА

София 1000, ул. „Екзарх Йосиф" № 37, тел.: + 359 2 9803690, факс + 359 2 9810740
email: president@bulnao.government.bg, www.bulnao.government.bg

СМЕТНА ПАЛАТА

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400310524

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на община Трън за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията 3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет 4
Мнение 4
База за изразяване на мнение 4
Правно основание за извършване на одита 4
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет 5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет 5
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет 6
Некоригирани неправилни отчитания 7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби 9
Коригирани неправилни отчитания 9
Съществени недостатъци на вътрешния контрол 10
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства 12

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗВОПС	Закон за вътрешния одит в публичния сектор
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
ФО	Финанси на общините

ДО
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
50-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-ЖА ЦВЕТИСЛАВА ЦВЕТКОВА
КМЕТ НА ОБЩИНА ТРЪН

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на община Трън, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2023 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на община Трън към 31 декември 2023 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от община Трън в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2024 г. и

в изпълнение на Заповед № ОД-04-03-105 от 04.07.2024 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрита или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

• получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

• оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

• достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключенията на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

• оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите,* Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

• дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;

• закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

• в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се

очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. В община Трън, не е прилаган линеен метод при признаване на приходите от правото на ползване на В и К инфраструктурата.[1]

Във връзка с подписан договор между Асоциацията по ВиК, гр. Перник с ВиК оператора „Водоснабдяване и канализация" ЕООД – гр. Перник, за стопанисване, поддържане и експлоатация на В и К системите и съоръженията, както и за предоставяне ВиК услуги на потребителите на територията на общините - членове на Асоциацията, сключен на основание чл. 198 п от Закона за водите, в ОбА не е приложен линейния метод при признаване на приходите от правото на ползване на ВиК инфраструктура на територията на община Трън.

Тъй като по същество възмездното предоставяне на право на стопанисване, поддържане и експлоатация на В и К инфраструктура (включително и срещу непарична насрещна престация) от икономическа гледна точка представлява форма на концесия на тези активи, следва да се прилагат изискванията за признаване на приходи от концесии чрез използването на линейния метод, съгласно т. т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20 от 2004 г.

Не са спазени изискванията за признаване на приходи от концесии, чрез използването на линейния метод, съгласно т .т. 17.6 и 17.7 от ДДС № 20 от 2004 г. и т. 16.1 от писмо на МФ с изх. № 91-00-106 от 22.02.2017 г., относно размера на прихода, подлежащ на признаване.

Допуснато неправилно отчитане е оценено по характер

2. При извършените одитни процедури за проверка на извършения преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи (НДА), признати по счетоводни сметки от раздел 2 „Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи" от СБО, се установи:

2.1. Към 31.12.2022 г., в община Трън е извършен частичен преглед за преоценка/обезценка на НДА, признати по счетоводни сметки от раздел 2 „Сметки за дълготрайни материални и нематериални активи" от СБО.

На основание заповед № РД-05-628 от 30.12.2022 г. на кмета на община Трън е извършен преглед за преоценка/обезценка на активите, признати в отчетността по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения". При извършения преглед правилно е приложен подход за съпоставяне на балансовата стойност на имотите с тяхната справедлива стойност, като в резултат от извършените последващи оценки, са съставени счетоводни записвания, на стойност 58 898 725 лв., по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения" и по кредита на сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи".

[1] Одитно доказателство № 05

Със Заповед № РД-05-545 от 04.11.2022 г. на кмета на община Трън е назначена комисия, която да извърши преглед за преоценка на ДМА (сгради, компютри и оборудване, машини и съоръжения, стопански инвентар и други ДМА). Представен е доклад, в който е посочено, че при прегледа за преоценка е съпоставена тяхната балансова стойност с текущата им възстановима стойност. Посочено е, че като индикатор за текуща възстановима стойност са използвани стойности на сходни активи от различни интернет сайтове, и че е установено, че стойностите им са много близки до балансовата стойност на активите на община Трън. Във връзка с това, комисията е предложила към 31.12.2022 г. да не се извършва преоценка/обезценка на признатите нефинансови дълготрайните активи в стопанска област „Бюджет".

На одитния екип не са предоставени документи за извършени проучвания или анализи за определяне на текущите възстановими стойности на отделните активи с тези на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност. Предвид липсата на документи, на база на които балансовата стойност е потвърдена като справедлива, одитният екип счита, че извършеният преглед за преоценка/обезценка на част от признатите ДМА (сгради, компютри и оборудване, машини и съоръжения, стопански инвентар и други ДМА) е формален.

2.2. Със Заповед № РД-05-541 от 05.12.2023 г. на кмета на община Трън е назначена комисия, която да извърши преглед за преоценка на нефинансовите дълготрайни активи. От предоставения на одитния екип доклад на комисията е видно, че и към 31.12.2023 г. е извършен частичен преглед за преоценка/обезценка на НДА, като в обхвата на извършените преоценки са включени активите, признати по сметките от подгрупи 203 „Сгради" и 205 "Транспортни средства". Резултата от извършения преглед за преоценка е в размер на 41 666 лв., като са съставени счетоводни записвания по сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи", в кореспонденция със съответните сметки, общо на стойност 41 666 лв.[2]

За останалите активи в протокола е посочено, че при прегледа за преоценка е съпоставена тяхната балансова стойност с текущата им възстановима стойност. На одитния екип не са предоставени документи за извършени проучвания за действителни стойности на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, на база на които балансовата им стойност е потвърдена като справедлива.

Одитният екип счита, че при наличие на основание за това, към 31.12.2023 г. не е извършен преглед за преоценка/обезценка на НДА, с обща стойност 2 142 743 лв., в т.ч. по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи" (378 302 лв.), по сметки от подгрупа 204 „Машини, съоръжения, оборудване" (1 735 171 лв.), 2060 „Стопански инвентар" (27 417 лв.) и 209 „Други ДМА" (1 853 лв.).

С т. 4 „Оценка след първоначално признаване" от раздел V „Оценка на активите" на Счетоводната политика (СчП) на община Трън е възприет препоръчителния подход за последващи оценки на НДА.[3] Прегледът на НДА се извършва най-малко веднъж на две години.

Предвид възприетия подход за последваща оценка на ДМА, извършването на преглед за обезценка на активите, признати по сметки: 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи", от подгрупа 204 „Машини, съоръжения, оборудване", 2060 „Стопански инвентар" и 209 „Други ДМА" не би довело до съществено изменение в техните стойности.

---

[2] Одитно доказателство № 06

[3] При преглед за преоценка/обезценка на дълготрайни материални активи (ДМА) от общината е възприет препоръчителния подход за оценка на НДА след първоначалното им признаване, като всички ДМА следва да се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната загуба от обезценка и начислената амортизация

Не са спазени указанията, дадени с т. т. 16.21, 16.24, 36.1, 86 от ДДС № 20 от 2004 г. и ДДС № 7 от 2017 г. на МФ, относно извършване на преглед на съществуващите счетоводни оценки на ДМА и коригиране стойността им в случаите на очевидно нереално занижени или завишени отчетни стойности, по които към датата на изготвяне на финансовия отчет се водят тези активи, както и разпоредбите на чл. 24, ал.1 от Закона за счетоводството (ЗСч) за вярно и честно представяне на имущественото състояние.

Не са спазени указанията, посочени в т. 4 от раздел V „Оценка на активите" от Счетоводната политика на общината за извършване на преглед за обезценка на нефинансови дълготрайни активи.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

1. В община Трън не са спазени изискванията за задължително изграждане на звено за вътрешен одит[4], регламентирани в чл. 12, ал. 2, т. 3 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор, във връзка с чл. 55, ал. 1 от ЗВОПС, кумулативно и за създаване на одитен комитет по смисъла на чл. 18 от същия закон (ЗВОПС).[5]

Не са спазени изискванията за задължително изграждане на звено за вътрешен одит, в общините, чийто бюджет надхвърля 10 млн. лв., регламентирани в чл. 12, ал. 2, т. 3 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

2. През 2023 г. община Трън е една от общините, чието осреднено равнище на събираемост за данъка върху недвижимите имоти и данъка върху превозните средства е под осредняната събираемост на двата данъка за всички общини, отчетена за последната година. Осредненото равнище на събираемост за двата данъка към 31.12.2023 г. в община Трън е 63,87 %, а отчетеното за всички общини е в размер на 75,35%, или с 11,48 % по-малко[6].

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 7 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 6 от ЗПФ, осредненото равнище на събираемост за данъка върху недвижимите имоти и данъка върху превозните средства е под осредняната събираемост на двата данъка за всички общини, отчетени за последната година и във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Коригирани неправилни отчитания

1. През 2023 г., 12 броя новоактувани поземлени имота - общинска собственост, непризнати в отчетността на общината в предходни отчетни периоди, са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения" по справедлива стойност, в размер на 132 924 лв. Поземлените имоти са признати в отчетна група ДСД по сметката в неправилна кореспонденция със сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи", вместо със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития"[7].

Не са спазени изискванията за отчитане на стопанските операции по сметки в

---

[4] Одитно доказателство № 1

[5] Изискванията на чл. 12, ал. 2 и чл. 18 от ЗВОПС

[6] Одитно доказателство № 2

[7] Одитно доказателство № 03

съответствие с техния характер, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

2. При попълване на информацията в отчета за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от ЕС и сметките за чужди средства – Cash_Flow към 31.12.2023 г., представен в Сметната палата, не са обобщени правилно данните от касовите отчети за бюджета и сметките за средства от ЕС, и неправилно е отразено състоянието по показателите както следва:

1.1. В колона „Бюджет – отчет", раздел А „Приходи, помощи и дарения":

а) са завишени показатели „Приходи от данъци и осигурителни вноски" - с 5 372 лв. и „Приходи от такси и вноски" - с 7 431 лв.;

б) показател „Приходи от административни глоби, санкции и наказателни лихви" е занижен с 12 803 лв.

1.2. В колона „Бюджет – отчет", раздел Б „Разходи и придобиване на нефинансови активи", показател „Придобиване на други дълготрайни материални активи" е завишен с 8 928 лв. и е занижен със същата сума показател „Разходи за издръжка – нефинансови позиции".

1.3. В колона „Бюджет – отчет", раздел В „Трансфери и заеми между бюджетни организации", показател „Трансфери между бюджетни организации (нето)" е занижен с 12 лв..[8]

Не са спазени изискванията за попълване на макета на сборния отчет за касово изпълнение на бюджета, сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства към 31.12.2023 г. на община Трън (файл Cash_Flow-2023), елемент от ГФО, съгласно т. 1.3 от Заповед № ЗМФ-1338 от 2015 г. на министъра на финансите.

Не са спазени и изискванията на т. т. 39.8 и 40 от ДДС № 08 от 2023 г. на МФ за постигане на идентичност на подадените данни в Информационната система за общините на МФ и представените в Сметната палата с тези от счетоводната система.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В подкрепа на констатациите са събрани 6 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Кюстендил, ул. „Демокрация" № 44, етаж 2, Сметна палата, ИРМ Кюстендил.

На основание т. 67 от писмо ДДС № 8 от 2023 г. на МФ, по време на финансовия одит са извършени корекции на Баланса, Отчета за приходите и разходите и Сборния отчет за касово изпълнение на бюджета, сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства към 31.12.2023 г. на община Трън (файл Cash_Flow-2023). Коригираният ГФО за 2023 г. е зареден в системата ИСО на МФ на 30.07.2024 г. и е представен в Сметната палата, с вх. № 07- 02- 242#2 от 01.08.2024 г.

[8] Одитно доказателство № 04

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 437 от 11.10.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Трън и един за Сметната палата.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Грънчарова - Кожарева)
Съгласно Заповед № 154/08.04.2024 г.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	ГФО-2.5 Въпросник за изграждане на Звено за вътрешен одит, ГФО-2.5 Въпросник създаване на одитен комитет,	2
02	РД ГФО 2.17.6 за извършена проверка за спазване на бюджетните показатели на община Трън към 31.12.2023 г.	2
03	ГФО-2.17.4.1 за проверка на новоактуваните земи общинска собственост, извлечения от счетоводната система, АОС, МО за извършените корекции	34
04	Гфо-2.15.1 Проверка на сборен отчет Cash_flow, обяснителна записка	8
05	ГФО 2.5 Въпросник, Приложение за дейности, включени в задължителното ниво на инвестициите	2
06	ГФО-2.16.1 за проверка на извършения преглед за преоценка/обезценка на НДА, извлечения от счетоводната система, приложение като част от доклад за преглед за обезценка, извадки от сайтове за сравнимост на пазарни анализи	14